

Eiwitnorm mengvoer werkt juist averechts

Het eenzijdige besluit van landbouwminister Carola Schouten om een maximale eiwitnorm in krachtvoer aan te kondigen was een van de redenen voor het Landbouw Collectief om het stikstofoverleg te staken. Dat de eiwitmaatregel niet het gewenste effect oplevert om stikstof te reduceren, is nu al te voorzien.

TEKST JAAP VAN DER KNAAP

Teleurstellend en onverstandig.' Een dag na het staken van het overleg tussen het Landbouw Collectief en minister Carola Schouten reageerde Nevedi, de belangenorganisatie voor de voerindustrie, met stevige woorden op het voorname van de minister om het ruweiwitniveau in

krachtvoer te maximaleren. 'Een generieke eiwitmaatregel duidt op weinig gevoel voor de praktijk. Sterker nog, als de minister dit gaat invoeren, kan het zelfs averechts werken en juist tot meer stikstofverliezen leiden', zo duidt Henk Flipsen, directeur van Nevedi. Flipsen geeft aan dat Nevedi zich samen met

Tot aan Kamerbrief blijft Landbouw Collectief bijeen

Het is nooit een geheim geweest dat het Landbouw Collectief een tijdelijke samenwerking tussen 13 landbouwpartijen zou zijn. De gezamenlijk opgezette trekkeracties werden een succes, maar voorzitter Aalt Dijkhuizen

moest alle zeilen bijzetten om de gelederen gesloten te houden. Afgelopen weken liepen de spanningen tussen met name Farmers Defense Force en LTO al flink op in diverse media. LTO heeft aangegeven in elk geval tot

aan de Kamerbrief bij het Landbouw Collectief te blijven. Ook Agractie meldde eerder al dat het tijd is voor zelfreflectie voor het Landbouw Collectief waarom een akkoord met de overheid niet is behaald.

het Landbouw Collectief inzette voor individueel, op maat gemaakte stikstofmaatregelen per bedrijf. 'Niemand van de veevoerbedrijven zal beweren dat het eiwitniveau op bepaalde momenten bij specifieke bedrijven niet naar beneden kan. Maar het gaat wel om maatwerk.'

Wantrouwen zit doorbraak in de weg

Tijdens het overleg op 1 april tussen het Landbouw Collectief en een delegatie van het ministerie van Landbouw gaf minister Schouten aan dat ze het zogenoemde 'cafetariamodel' om de stikstofverliezen in de veehouderij te reduceren niet zag zitten. In dit model kunnen boeren kiezen voor de stikstofmaatregel die het beste past bij hun bedrijfsvoering: meer weidegang, water toevoegen bij het mestuitrijden of minder eiwit in het rantsoen. Schouten gaf aan dat ze twijfelt aan de juridische houdbaarheid en controle wanneer boeren kunnen kiezen. Dat gevoel van wantrouwen van de politiek richting de landbouw zat eigenlijk al maandenlang een concrete doorbraak van de stikstofcrisis in de weg. Onderhandelaars van het Landbouw Collectief beseften ook wel dat de minister niet meteen zou 'tekenen bij het kruisje' met de oplossingen voor het stikstofprobleem die ze hadden aangedragen. Maar een meer constructieve houding werd wel verwacht. Nu verschoot de minister zich achter het gegeven dat ze een spoedwet moest uitvoeren. Een wet die ze nota bene zelf met grote druk eind vorig jaar door de Kamers had gelooft. Als resultante daarvan kon ze nu eenzijdig een eiwitnorm in mengvoer aankondigen.

Eiwit corrigeren met ruwvoer

Nevedi en de veehouderijsector zijn duidelijk geen voorstander van een eiwitnorm in krachtvoer, zelfs nog voordat bekend is welk maximumpercentage ruw eiwit de minister wil gaan hanteren. 'Of het nu 15 of 17 procent ruw eiwit is, het gaat niet werken. De minister wil een eiwitnorm voor krachtvoer instellen, maar het totale rantsoen bestaat maar voor 25 procent uit krachtvoer', verduidelijkt Flipsen. Flipsen legt uit waarom een eiwitnorm zelfs aveerzichts kan werken. 'Als veehouders weten dat ze niet meer via mengvoer het rantsoen op eiwit kunnen optimaliseren, dan gaan ze dat doen via ruwvoer. Bijvoorbeeld door meer eiwit in de graskuil te realiseren door gras jonger te maaien of meer kunstmest te strooien. Dat kan zo maar meer stikstofverliezen opleveren', aldus Flipsen. 'Grondsoort, koeienras, productieniveau, seizoens- en weersinvloeden of het bedrijfsmanagement. Er zijn zoveel factoren die be-

palend zijn voor het benodigde eiwitniveau in het rantsoen. Via passend mengvoer wordt gecorrigeerd om de gezondheid en de productie op peil te houden. Als dat niet meer kan, verliest de melkveehouder de economische basis onder het bedrijf.' De minister heeft aangegeven via een brief de Tweede Kamer te informeren over de maatregelen die ze neemt om de stikstofuitstoot te reduceren. Deze brief wordt in de vierde week van april verwacht.

1 kiloton stikstofreductie voor landbouw

Over weidegang en mest verdunnen met water zal de brief niet gaan, zo is de verwachting. Maar melkveehouder Cees de Jong, namens Agractie actief in de werkgroep Melkvee van het Landbouw Collectief, kan zich niet voorstellen dat de minister alleen maar via een gebod, zoals minder eiwit in mengvoer, stikstofreductie zal afdwingen. 'We zijn bijna een jaar verder sinds de rechter een streep door de PAS-wetgeving zette. Het kan toch niet zo zijn dat het enige resultaat dat is geboekt, een eiwitmaatregel in mengvoer is? Bovendien is er nog altijd de vraag of de maatregel juridisch houdbaar is.' De Jong was betrokken bij het uitwerken van de plannen van het Landbouw Collectief en zat regelmatig aan de overlegtafel met beleidsmakers. Hij verwacht een constructieve houding in de brief, waarbij een taakstelling van de door de minister al eerder genoemde 1 kiloton stikstofreductie voor 2020 bij de landbouwsector wordt neergelegd. 'Dat biedt ruimte om de bouwwereld voorlopig verder te helpen. Ik denk dat 1 kiloton realistisch is. Maar dan moet de minister wel vaart maken. Er zijn al vier maanden van dit jaar om.' De Jong ziet kansen voor sommige bedrijven om te werken met een minder eiwitrijk rantsoen, maar stelt ook dat bewezen is dat verdunnen van de mest stikstof reduceert. Belangrijk vindt de melkveehouder uit Hoogblokland dat er ook duidelijkheid komt over het extern salderen. Hij weet dat er hard voor gelobbyd wordt dat de minister zich in de brief uitspreekt tegen het uitruilen van stikstof tussen verschillende sectoren dit jaar. 'Met de verminderde stikstofuitstoot door de industrie en verkeer en daarbovenop de stikstofreductie door de landbouw is het ook niet nodig.' Een verbod op extern salderen zal voor rust zorgen, stelt De Jong. 'Rust bij boeren en rust in de politiek. Dan kan er ondertussen aan de langetermijnoplossingen worden gewerkt via zogenoemde gebiedsprocessen met alle betrokken partijen. Want dat er gezamenlijk aan een oplossing moet worden gewerkt, dat lijkt me inmiddels wel duidelijk.' |